

REFERAT Socialudvalget 2015 - 2021 d. 23-09-2019

Mødedato Mandag d. 23. september 2019 kl. 16:00

Mødested Slotsgården, Slotsgården 5, 8900 Randers

Indholdsfortegnelse

Indkaldelse af stedfortræder for Ellen Petersen.....	3
Dialogmøde mellem socialudvalget og Udsatterrådet den 23. september 2019.....	4
Hjemløsetælling 2019.....	6
Status på implementering af plan for udsatteområdet.....	9
Rusmiddelbehandling til unge i Randers.....	13
Orientering om budget 2020 og de styringsmæssige udfordringer på socialområdet.....	15
Spørgsmål vedr. Mellerup Skolehjem.....	19
Lukket.....	20
Tilsyn med socialrådets tilbud.....	21
Lukket.....	24
Lukket.....	25
Bemyndigelse til at søge om værgemål.....	26
Huslejebudgetter for almene ældre- og plejeboliger 2020.....	27
Punkter til næste møde.....	29
Gensidig orientering.....	30

Punkt 84: Indkaldelse af stedfortræder for Ellen Petersen

00.01.00-G00-27-17

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at stedfortræderindkaldelsen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Efter styrelsesvedtægtens § 24 kan valggruppen indkalde stedfortræder i udvalget ved udvalgsmedlemmets lovlige forfald. Der er forfald fra Ellen Petersen på grund af arbejde.

Udvalget skal tage stilling til, om betingelserne for indkaldelse af Henrik Leth som stedfortræder er opfyldt. Forvaltningen oplyser, at fravær pga. arbejde er gyldig forfaldsgrund.

Punkt 85: Dialogmøde mellem socialudvalget og Udsatterådet den 23. september 2019

00.22.02-P35-7-17

Resume

Der afholdes årligt et dialogmøde mellem socialudvalget og Udsatterådet. Dagsordenen for mødet er sammensat på baggrund af ønsker fra Udsatterådet og socialudvalget og lægger op til at udvalget og rådet drøfter status på muligheden for byvandring, udsatterådets stormøde i år og besparelserne på socialområdet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget og Udsatterådet

1. at emnerne på dagsorden for dialogmødet drøftes

Beslutning

Drøftet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Der afholdes årligt et dialogmøde mellem socialudvalget og Udsatterådet. Mødet finder sted den 23. september 2019 på værestedet Slotsgården. Dialogmødet varer en time. Dagsordenen for mødet er sammensat efter ønske fra Udsatterådet og socialudvalget og indledes med en kort rundvisning på Slotsgården som er et værested, der benyttes af borgere på udsatteområdet.

Dialogmødet har følgende punkter på dagsorden:

- 1. Status på Udsatterådets arbejde med at afdække muligheden for at etablere en byvandring i Randers med tidligere hjemløse/misbrugere som guides**
Socialudvalget og beskæftigelsesudvalget var på studietur i Amsterdam fra 28. oktober til 2. november 2018. Med inspiration fra en byvandring med en tidligere hjemløs som guide besluttede udvalgene at bede Udsatterådet afsøge muligheden for at lave en lignende byvandring i Randers med tidligere hjemløse og udsatte borgere som guides. De guidede byvandring skal give et indblik i og forståelse for livet på gaden og konsekvenserne af stofmisbrug og stigmatisering fra samfundet.
- 2. Orientering om Udsatterådets stormøde på Underværket den 23. oktober 2019**
Udsatterådet holder et årligt åbent stormøde. Stormødet holdes i år den 23. oktober 2019 på Underværket i Randers Centrum. Temaet for Udsatterådets stormøde i 2019 er "Den gode borgerkontakt".
- 3. Drøftelse af hvordan de sikres ordentlige og rimelige forhold for de mest socialt udsatte borgere, når socialområdet i Randers Kommune over en årrække skal spare på de samlede udgifter til målgruppen.**
Randers Kommune har indenfor en årrække gennemført en række besparelser på serviceydelser, herunder også på socialområdet. Udsatterådet oplever at konsekvenser af besparelserne blandt andet har været reduktion i antallet af fælles madordninger på botilbud, reduktion i antallet af nattevagter og for nogle et færre antal støttetimer. For nogle borgere betyder besparelserne, at de modtager et andet tilbud fra Randers Kommune end det, de tidligere har modtaget. Udsatterådet er optaget af, hvorledes der fortsat kan sikres ordentlige og rimelige tilbud, der modsvarer de mest udsatte borgeres behov, samtidig med ovennævnte besparelser.

Punkt 86: Hjemløsetælling 2019

27.00.00-G01-34-19

Resume

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, har den 9. september 2019 offentliggjort resultaterne af den nationale hjemløsetælling for 2019. Resultaterne viser, at der på landsplan er registreret 6.431 hjemløse borgere. Dette er et fald i hjemløsheden på landsplan med 204 personer eller 3% siden 2017. I Randers Kommune har der i den samme periode været et fald i hjemløsheden fra 86 borgere i 2017 til 72 borgere i 2019 svarende til et fald på 16%. I denne sag gives en orientering om tallene for Randers Kommune samt om de indsatser, der har ført til faldet i antallet af borgere, der havner i en hjemløsesituation.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orientering om Hjemløsetælling 2019 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Udvalget ønskede at sende sagen i byrådet for at dele den gode historie med resten af byrådet.

Tine Horn, centerleder i Center for Socialt Udsatte, deltog under punktet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, har den 9. september 2019 offentliggjort resultaterne af den nationale hjemløsetælling for 2019. Resultaterne viser, at der på landsplan er registreret 6.431 hjemløse borgere. Dette er et fald i hjemløsheden på landsplan med 204 personer eller 3% siden 2017, hvor seneste hjemløsetælling blev foretaget. I Randers Kommune har der i den samme periode været et fald i hjemløsheden fra 86 borgere i 2017 til 72 borgere i 2019, hvilket svarer til et fald på 16%. Den samlede hjemløsetælling fra VIVE er vedlagt sagsfremstillingen som bilag.

Randers tal

Ved Hjemløsetælling 2019 blev der registreret 72 hjemløse i Randers Kommune. Det er 14 færre hjemløse borgere end ved den forrige kortlægning i 2017, hvor der var 86 hjemløse. Det svarer samlet til et fald på 16%

Tablet 1. Hjemløse borgere i Randers Kommune fordelt efter hjemløsesituationen (Antal/Procent)

HJEMLØSESITUATION	2019	2017	2015	2013	2011
Gaden	4/6	4/5	7/6	6/7	2/3
Natvarmestue	1/1	0/0	1/1	2/2	1/2
Herberg	19/26	31/36	31/26	49/53	23/26
Hotel	1/1	1/1	1/1	0/0	0/0
Familie/venner	22/31	24/28	35/30	29/32	16/25
Udslusning	12/17	12/14	15/13	1/1	12/19
Kriminalforsorgen	0/0	1/1	3/3	1/1	0/0
Hospital	2/3	6/7	7/6	3/3	5/8
Andet og uoplyst	13/10	7/8	17/15	1/1	5/8
Ialt antal/procent	72/100	86/100	117/100	92/100	64/100
Beregningsgrundlag	72	86	117	92	64

Kilde: VIVEs hjemløsetælling

I tabel 1 er antallet af hjemløse borgere i Randers Kommune opgjort efter den hjemløsesituation borgerne befandt sig i under tælling i uge 6 2019. Kategorierne i tabel 1 er opgjort hierarkisk fra toppen og ned i tabellen. Det vil sige, at hvis en person, der har overnattet på gaden, også har benyttet andre overnatningsmuligheder i løbet af tælleugen, er personen opgjort som gadesover. Dette selvom personen f. eks. også har overnattet på herberg i en eller flere nætter. Hver person optræder således kun i en kategori.

Kategorien "Andet og uoplyst" dækker over gruppen af hjemløse, der befinder sig i en anden end de 8 definerede hjemløsesituationer. Gruppen inkluderer borgere, der opholder sig i f.eks. kolonihavehuse eller campingvogne. Kategorien omfatter desuden hjemløse personer, som den kommunale myndighed ved er hjemløse men ikke ved hvor befinder sig i tælleugen.

Af tabel 1 fremgår, at det største fald har været fra 31 til 19 borgere, der overnatter på et herberg. Samtidig er der også et fald i antallet af borgere, der sover hos familie og venner eller opholder sig på et hospital. Tællingen viser desuden, at 4 personer, hvilket er det samme antal som i 2017, er registreret i kategorien "Gaden".

I forhold til de 4 borgere i kategorien "Gaden" kan det oplyses, at en borger kom fra integrationsafdelingen, hvor der tidligere havde været uro omkring borgeren. Borgeren var tilbudt en plads på et forsorgshjem men takkede nej. Forvaltningen har ikke længere kendskab til, hvor borgeren opholder sig. En anden borger har siden tællingen fået tilbudt bolig og er bevilget mestringsvejledning. Den tredje borger forlod forsorgshjemmet Hjørnестenen og var hjemløs i få dage indtil vedkommende bosatte sig i Struer Kommune. Vedkommende var desuden ikke Randersborger og burde derfor ikke indgå i tællingen. Den fjerde borger boede på daværende tidspunkt i et kolonihavehus uden el og vand. Forvaltningen arbejder aktuelt med at finde en mere varig bolig til vedkommende. Forvaltningen har ikke aktuelt kendskab til borgere der bor på gaden.

*Tabel 2. Hjemløse borgere i Randers Kommune fordelt efter aldersgrupper.
(Antal/Procent)*

Aldersgruppe	2019	2017	2015	2013
< 17 år	0/0	0/0	0/0	0/0
18 - 24 år	29/40	27/33	33/29	23/27
25 - 29 år	12/17	15/18	18/16	11/13
30 - 39 år	9/13	13/16	16/14	13/15
40 - 49 år	11/15	15/18	21/18	24/28
50 - 59 år	9/13	9/11	18/16	9/11
> 60 år	2/3	3/4	9/7	5/6
I alt procent	100	100	100	100
Bergningsgrundlag	72	86	114	85

Kilde VIVE's hjemløsetællinger

Af tabel 2 fremgår, at der er sket et fald i antallet af hjemløse i alle aldersgrupper fra 2017 til 2019 bortset fra de 50-59 årige, hvor antallet er det samme, og gruppen af unge mellem 18-24, hvor der er en lille stigning fra 27 personer i 2017 til 29 personer i 2019. I gruppen af unge mellem 18 og 24 år skal det bemærkes, at 12 unge, der havde ophold i en udslusningsbolig fra Hjørnестenen, indgår i tællingen.

Det fortsatte fald i antallet af hjemløse borgere i Randers Kommune fra 117 personer i 2015 til 86 personer i 2017 til nu 72 personer i 2019 kan ses som en følge af en række initiativer og en bred indsats, hvor der gennem en årrække er arbejdet målrettet for at forhindre, at borgere havner i hjemløshed. Hvis borgere alligevel kommer i en hjemløsesituation, arbejdes der hurtigt på at få dem ud af hjemløsheden igen.

De indsatser, der er startet, er blandt andet iværksat i forbindelse med hjemløsestrategierne fra henholdsvis 2009-2013 og 2014-2017. Randers Kommune har haft gode erfaringer med at arbejde efter principperne i Housing First tilgangen og tilbyde de hjemløse mestringsvejlederforløb efter metoderne Critical Time Intervention (CTI), hvor borgeren støttes i kritiske overgange fra f.eks. overgangen fra forsorgshjem til egen bolig og Intensive Case Management (ICM), hvor borgeren får en særlig håndholdt indsats. Randers Kommune har desuden arbejdet med samarbejdsmodellen til styrkelse af det tværgående samarbejde. Endelig har oprettelsen af Den Boligsociale Enhed i 2015 haft en positiv betydning for borgere, der er i fare for at blive udsat af deres bolig på grund af dårlig økonomi.

Siden Hjemløsetælling 2017 har Randers Kommune implementeret en række nye metoder med det formål af forebygge hjemløshed. Herudover har byrådet i Randers Kommune i efteråret 2018 godkendt en samlet plan for udsatteområdet. I løbet af 2019 har Center for Socialt Udsatte arbejdet med at implementere ACT-metoden,

der er en udgående og opsøgende indsats i borgerens nærmiljø (ACT står for Assertive Community Treatment, hvilket oversættes til Udgående og opsøgende behandling i nærmiljø). ACT-metoden er målrettet borgere med langvarig hjemløshed. Socialudvalget fik en orientering om ACT-metoden på møde den 25. maj 2019. Se sag nr. 61.

Med henblik på at forebygge hjemløshed har Center for Socialt Udsatte udarbejdet samarbejdsaftaler med Ungdommens Uddannelseshus, Udviklingshuset, Ydelseskontoret og Borgerservice. Med samarbejdsaftalerne sikres et struktureret samarbejde, dialog og vidensdeling mellem afdelingerne vedrørende borgere med risiko for at havne i hjemløshed.

Om den nationale tælling

Kortlægningen fra VIVE er baseret på den nationale hjemløsetælling, der er gennemført i uge 6 i 2019. I tælleugen har en række sociale tilbud og lokale myndigheder udfyldt et spørgeskema for hvert enkelt person, de har været i kontakt med eller kendskab til og som befandt sig i en hjemløsesituation i uge 6. Tællingen baserer sig således på kontakt til de steder, som der på forhånd er en forventning om, har kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere.

På landsplan var der 6.431 personer, der befandt sig i en hjemløsesituation i uge 6 i 2019. Det er 204 færre personer end ved den forrige kortlægning i 2017 og det svarer til et fald på 3%. Sammenholdt med tallene for hjemløshed i 2009, hvor tallet var 4.998 personer, er det dog en stigning på 29 % over hele den 10-årige periode. Det svarer til, at der i 2019 er 1.433 flere hjemløse borgere end i 2009.

Ligesom ved de forrige kortlægninger er det også i 2019 ca. halvdelen af de hjemløse borgere, der hører hjemme i hovedstadsområdet, se tabel 3. Af tabellen fremgår det desuden, at hjemløsetallet er faldet i de københavnske omegnskommuner, Aarhus og Aalborg. Af de store byer er det kun i Odense, at antallet af hjemløse er steget. I de øvrige by- og landkommuner er antallet af hjemløse også steget

Tabel 3. Hjemløse borgere, fordelt efter byområder, opgjort for hjemkommuner.

Byområde	2009	2011	2013	2015	2017	2019	Procentvis ændring fra 2009-2019	Procentvis ændring fra 2017-2019
København	1.494	1.507	1.581	1.562	1.482	1.442	-3	-3
Frederiksberg	233	203	178	226	242	167	-28	-31
Kbh.s omegn	701	1.028	1.341	1.364	1.518	1.237	76	-19
Aarhus	466	588	617	668	767	750	61	-2
Odense	208	178	110	173	113	125	-40	11
Aalborg	218	231	259	241	261	253	16	-3
Øvrige bykommuner	1.056	1.053	1.198	1.300	1.457	1.481	40	2
Landkommuner	622	502	536	604	795	976	57	23
I alt	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	29	-3

Kilde: VIVEs hjemløshed i Danmark 2019

Tine Horn, Centerleder i Center for Socialt Udsatte, deltager under punktet.

Økonomi

Ingen

Bilag

Hjemløsetælling 2019 VIVE

Punkt 87: Status på implementering af plan for udsatteområdet

00.00.00-P20-4-18

Resume

Byrådet vedtog den 12. november 2018 en ny plan for udsatteområdet i Randers Kommune. Planen sætter retningen for udviklingen af udsatteområdet i perioden 2018-2021. Forvaltningen fremlægger nu første status på arbejdet med implementering af planen til socialudvalget til orientering. I status indgår også afrapportering på Rusmiddelplanen, som indgår som en underordnet udviklingsplan for plan for udsatteområdet. Efter socialudvalgets behandling af sagen vil Udsatterådet og Handicaprådet også modtage orientering om status på implementering af plan for udsatteområdet

Siden byrådets godkendelse i november 2018 har der været fokus på at opbygge organiseringen omkring implementeringen samt implementere aktiviteter under de enkelte indsatsområder. Der har været fremdrift inden for alle indsatsområder, men der er i år 2019 særligt fokus på at implementere og videreudvikle indsatsen i forhold til indsatsområderne "Tidlig indsats for unge på kanten", "Flere i job eller uddannelse" samt "Lige muligheder for sundhed".

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orientering om status på implementering af plan for udsatteområdet tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Tine Horn, centerleder i Center for Socialt Udsatte, deltog under punktet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog på møde den 12. november 2018, sag 611, en ny plan for udsatteområdet i Randers Kommune. Forvaltningen har siden godkendelse af planen arbejdet med at implementere planen og forelægger nu socialudvalget første status herpå. I status indgår også afrapportering på Rusmiddelplanen, som indgår som en underordnet udviklingsplan for plan for udsatteområdet.

Målgruppen for planen er voksne borgere over 18 år, som er socialt udsatte. Social udsathed defineres som tilstedeværelsen af flere og komplekse problemer som fx dårlig økonomi og gæld, sindslidelse, misbrug/afhængighed af alkohol og stoffer, hjemløshed, prostitution og mangelfulde sociale netværk. Borgere på udsatteområdet er således en bred og mangfoldig målgruppe, som både omfatter borgere, som primært er belastet af alkohol- eller stofmisbrug, til borgere med komplekse problemer på flere livsområder.

Plan for udsatteområdet understøtter visionerne i 'Politik for borgere med særlige behov' og er en fireårig rammeplan, som angiver retningen for med hvad og hvordan, Randers Kommune skal arbejde indenfor udsatteområdet i perioden 2018-2021. Plan for udsatteområdet består dels af et strategigrundlag og dels syv indsatsområder, henholdsvis: 1) Hurtig og fleksibel støtte, 2) Individuelle og fleksible boligløsninger, 3) Større effekt af rusmiddelbehandlingen, 4) Tidlig indsats for unge på kanten, 5) Flere i job eller uddannelse, 6) Randers for alle og 7) Lige muligheder for sundhed. Hvert indsatsområde består af underliggende tiltag og aktiviteter. I næste afsnit fremgår en generel status på implementeringen og en status på de enkelte indsatsområder.

Plan for udsatteområdet er forankret ved socialchefen og centerlederen for Center for Socialt Udsatte, mens det daglige arbejde med implementeringen er forankret hos centerlederen og ledergruppen for Center for Socialt Udsatte. En række andre kommunale aktører har derudover andel i implementeringen. Organiseringen af implementeringen afspejler dette fælles ansvar for implementeringen. Der er bl.a. nedsat et koordinationsforum for planen, som skal følge og understøtte implementeringen blandt andet gennem vidensdeling og videreudvikling af det tværgående samarbejde. I koordinationsforummet indgår

lederrepræsentanter fra arbejdsmarkeds-, psykiatri-, familie- og sundhedsområdet. Koordinationsforummet afholder 2 årlige møder. Der er afholdt møder i forummet den 5. marts 2019 og næste møde afholdes 4. november 2019.

Som en del af organiseringen af implementeringen af plan for udsatteområdet er der desuden etableret en følgegruppe bestående af borgere, medarbejdere, repræsentanter fra Udsatterådet samt ledere i Center for Socialt Udsatte og selvejende tilbud. Følgegruppen følger og understøtter det løbende arbejde med implementeringen af planen og videreudvikling af aktiviteter. Der er afholdt tre møder i 2019, henholdsvis 7. februar 2019, 25. april 2019 og den 28. august 2019.

Status på implementering af planen

Siden byrådets godkendelse i november 2018 har der været fokus på at opbygge organiseringen omkring implementeringen samt implementere aktiviteter under de enkelte indsatsområder. En del af implementeringen er karakteriseret ved konsolidering og overgang til drift, mens andre dele er karakteriseret ved udviklingstiltag og prøvehandlinger. Der har været fremdrift inden for alle indsatsområder, men der er i år 2019 særligt fokus på at implementere og videreudvikle indsatsen i forhold til indsatsområderne "Tidlig indsats for unge på kanten", "Flere i job eller uddannelse" samt "Lige muligheder for sundhed".

Indsatsområde 1: Hurtig og fleksibel støtte

Målet med indsatsområdet er, at flere borgere skal kunne mestre eget liv med mindre indgribende indsatser, hvis de får en hurtig og passende hjælp. Omdrejningspunktet for arbejdet har været at implementere støttemodellen i Center for Socialt Udsatte. Centeret oplyser, at støttemodellen er implementeret. Der arbejdes løbende med at kvalificere og videreudvikle indsatsen. Aktuelt er der eksempelvis fokus på Her og Nu-støtte og forsøg med online støtte. Indtil videre har myndighedsrådgiverne i fremskudt rådgivning været i kontakt med 152 unikke personer fra opstart til 12. august 2019.

Indsatsområde 2: Individuelle og fleksible boligløsninger

Målet med indsatsområdet er, at Randers Kommune skal understøtte borgernes forskellige bolig- og støttebehov med henblik på at reducere antallet af hjemløse, som er et nationalt mål i den tidligere regerings 10 mål for social mobilitet. Centeret arbejder med at implementere indsatsområdet. Her kan det bl.a. fremhæves, at der arbejdes med at omlægge indsatsen over for borgere i langvarig hjemløshed og borgere med særlige komplekse problemstillinger. Hertil er der modtaget statsligt støtte i form af projektmidler i perioden 1. november 2018 til 31. december 2021 på i alt 3.477.498 kr. Projektet indebærer, at der oprettes et tværfagligt team, som skal støtte borgere gennem helhedsorienteret indsatser efter metoden Assertive Community Treatment (ACT), som på dansk kan oversættes til "udgående og opsøgende behandling i nærmiljø". Teamet skal bestå af medarbejdere fra social- og beskæftigelsesområdet i Randers Kommune, henholdsvis mestringsvejleder, myndighedsrådgiver, jobkonsulent og rusmiddelbehandler, samt fra Regionspsykiatrien. Teamet er etableret med medarbejdere fra den kommunale indsats og det forventes, at medarbejdere fra Regionspsykiatrien vil indgå i teamet fra efteråret 2019. Der er afholdt faglig metodeundervisning i juni 2019 og opstartet støtteforløb for i alt 9 borgere (juli 2019). Der afholdes opstartskonference for projektet den 27. september 2019.

Derudover har Center for Socialt Udsatte afprøvet nye boligløsninger for borgere med særlige komplekse problemer og udadreagerende adfærd. Det indebærer, at borgerne bor i egen bolig og får intensiv støtte frem for at bo i skæve boliger. Det er afprøvet med gode erfaringer på to borgere indtil videre, og der er ved at blive opstartet lignende afprøvning for en borger mere.

Indsatsområde 3: Større effekt af rusmiddelbehandlingen

Målet med indsatsområdet er at understøtte en større effekt af stofmisbrugsbehandlingen og alkoholbehandlingen, som er nationale mål i den tidligere regerings 10 mål for social mobilitet. Konkret indebærer indsatsområdet, at der skal arbejdes med implementering af Randers Kommunes Rusmiddelplan fra 2017. Der er i Rusmiddelplanen i alt fem fokusområder. Status på fokusområderne er:

1. Tidlig opsporing og fremskudte indsatser: Rusmiddelcenteret har fremskudt indsats på Regionshospitalet, Job in Place, Parat til Uddannelse, to produktionsskoler, Ladegården, Hjørnestenen og botilbuddet Blommevej. Sigtet med indsatserne er, at borgerne kommer så tidligt i behandling som muligt, og samtidig sikre vidensdeling med samarbejdspartnere, så de bliver bedre i stand til at opspore og arbejde med rusmiddelproblematikker. Der har desuden været afprøvet online behandling som tilbud til borgere, som ikke ønsker at møde op i Rusmiddelcenteret. Der har været meget lidt efterspørgsel herpå, men det har fungeret fint i de få sager, der har været.
2. Tværkommunal indsats og kompetencer hos frontpersonale: Rusmiddelcenteret har haft stort fokus på det tværkommunale samarbejde for at sikre fælles viden om målgruppen og smidige arbejdsgange, herunder opmærksomhed på, at samarbejdspartnere får henvist borgere med overforbrug til

rusmiddelbehandling. Som led heri arbejdes der løbende med samarbejdsaftaler med centrale samarbejdspartnere, og der holdes fælles temadage og/eller samarbejds møder. Herudover er der indført "Åbent Hus" for samarbejdspartnere to gange om året, hvor der bliver fortalt om Rusmiddelcenterets behandlingstilgang.

3. Samtidig afhængighed og psykiske lidelser: Med henblik på at styrke behandlingen af borgere med misbrug og psykiske lidelser er alle behandlere opkvalificeret i identifikation og alkoholbehandling af borgere med denne dobbeltbelastning.
4. Unge: Rusmiddelcenteret har i perioden maj 2014 til og med december 2018 deltaget i et metodeprogram om behandling af unge med stofmisbrug sammen med otte andre kommuner. Projektet havde til formål at fremme brugen af virksomme metoder til behandling af stofmisbrug hos unge i alderen 15-25 år. Randers Kommune modtog hertil 3.056.552 kr i perioden. Resultaterne af projektet har været positive og på den baggrund har centeret haft implementeret den faglige metode siden 2017 og har fortsat hermed efter afslutningen af projektet. Socialudvalget fik afsluttende status på projektet på møde 21. januar 2019, se sag 1. Der har i august 2019 været positiv opmærksomhed omkring projektets resultater i medierne bl.a. i forbindelse med ministerens genfremstilling af lovforslag om tildeling af gavekort i misbrugsbehandlingen.
5. Familier: Et af de tiltag, der er arbejdet med i forhold til familier er Projekt Brus. Randers Kommune indgår sammen med 11 andre midtjyske kommuner i projektet, som har til formål at tilbyde gratis hjælp, støtte og rådgivning til børn og unge under 25 år, der vokser op i familier med stof- eller alkoholproblemer. Fra juni 2016 til medio august 2019 har 198 børn og unge været igennem indsatsen. Socialudvalget er tidligere orienteret om indsatsen, se sag 107 på møde den 6. september 2017.

Indsatsområde 4: Tidlig indsats for unge på kanten

Målet med indsatsområdet er at arbejde for, at færre unge bliver udsatte, så de kan leve et ungdomsliv med uddannelse, arbejde og fremtidsudsigter på lige fod med deres jævnaldrende. Et af de tiltag, som der er fokus på i Center for Socialt Udsatte, er tilbud om en særlig koordineret og håndholdt indsats for sårbare unge. Der arbejdes i dag med de barrierer, som den unge har i forhold til job og uddannelse. Det kan eksempelvis være bolig, misbrug, familieproblemer mm. Seneste status fra april 2019 viser, at der aktuelt ydes støtte til 20 unge. Siden marts 2017, hvor indsatsen startede, er der 52 unge, som har afsluttet et støtteforløb. Derudover er der i Center for Socialt Udsatte nedsat en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere og ledere. Arbejdsgruppen skal i efteråret 2019 arbejde med at belyse ungeindsatsen for socialt udsatte, afklare behov for nye tiltag samt komme med forslag til mulige udviklingstiltag.

Ydermere arbejder Center for Socialt Udsatte, Uddannelseshuset og UU i samarbejde med Center for Rusmiddelforskning og Metodecenteret på at søge fondsmidler til et nyt projekt. Projektet har til formål at udvikle og kortlægge, hvorvidt en mere sammenhængende indsats mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen kan forbedre de unges mulighed for stofreduktion eller -ophør og deres mulighed for at få større tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked.

Indsatsområde 5: Flere i job eller uddannelse

Målet med indsatsområdet er at understøtte, at flere bliver en del af arbejdsfællesskabet, som også er et nationalt mål i den tidligere regerings 10 mål for social mobilitet. Der er siden planen blev vedtaget arbejdet med at styrke den relationelle koordinering mellem socialområdet og arbejdsmarkedsområdet for at understøtte en større helhedsorientering af indsatsen over borgere, der er ledige og har sociale- og psykiske vanskeligheder. Det kommer særligt til udtryk ved, at der er igangsat projekt relationel koordinering, hvor der på tværs af Udviklingshuset, Center for Psykiatri og Center for Socialt Udsatte laves prøvehandling i 2019 i forhold til at arbejde med én tværfaglig plan for borgerne. Der er i juli 2019 tilknyttet 13 borgere projektet. De første erfaringer fra afvikling af fælles møder med borgerne er, at møderne har været gode. Derudover arbejdes der blandt andet også med at styrke den relationelle koordinering gennem udformning af samarbejdsaftaler mellem afdelingerne og vidensdeling om sagsge og lovgivningsmæssige rammer.

Derudover er projekt 'Flere skal med' en anden væsentlig aktivitet i forhold til, at arbejdet i Randers Kommune med at understøtte, at flere kommer i job eller uddannelse. Jobcenter Randers har fået tilsagn om i alt 5.402.000 kr fra staten til at gennemføre projektet i perioden september 2017 til august 2019. Projektet har til formål at bringe borgere, der har modtaget kontakthjælp i minimum 5 år, tættere på arbejdsmarkedet gennem en individuel og helhedsorienteret indsats. Der har været gode resultater af indsatsen, idet en relativ stor andel af borgerne i perioden har været i virksomhedsrettet indsats i mindst 3 måneder. Læs eventuelt mere om status på indsatsen på sag 65 på beskæftigelsesudvalgets møde den 21. maj 2019.

Indsatsområde 6: Randers for alle

Målet med indsatsområdet er, at Randers Kommune i højere grad skal bygge bro til civilsamfundet for at understøtte borgernes muligheder for at deltage i meningsfulde sociale- og arbejdsfællesskaber. I Center for

Socialt Udsatte er der arbejdet med at styrke medarbejdernes viden om frivillige tilbud. Der er på den baggrund lavet et opdateret overblik til medarbejdere over frivillige tilbud i Randers Kommune. Det skal understøtte, at medarbejderne i kontakten med borgere kan viderefremme viden om relevante tilbud i civilsamfundet. Derudover prøves der som noget nyt, at gruppeforløb i Rusmiddelcenter Randers besøger tilbud i civilsamfundet som en del af gruppeforløbet.

Som en del af arbejdet med indsatsområdet er der også fokus på at styrke samarbejde med aktører i civilsamfundet. Det kommer blandt til udtryk ved, at socialområdet har etableret samarbejde med provstierne. Der afholdes møde mellem provstierne og centerlederne for Center for Socialt Udsatte og Center for Psykiatri hvert kvartal. Center for Socialt Udsatte har desuden afviklet møde mellem interesserede præster i provstiet og rusmiddelcenteret i april 2019 med henblik på at øge viden og kompetencer blandt præsterne til at møde borgere med rusmiddelproblemer og deres pårørende. Derudover har der været kontakt til Den Blå Paraply i foråret 2019 med henblik på at udvide og formalisere samarbejdet. Der samarbejdes også med Børsterne, der leverer tandlægeydelser til de mest udsatte. Der arbejdes aktuelt på at revidere den eksisterende samarbejdsaftale. Ydermere er der planer om at afsøge muligheder for samarbejde med Projekt bevæg dit for livet.

Indsatsområde 7: Lige muligheder for sundhed

Målet med indsatsområdet er at understøtte, at borgere på udsatteområdet forbedrer deres livskvalitet og generelle sundhedstilstand. Der er i Center for Socialt Udsatte arbejdet med at styrke viden omkring sundhedstilbud for udsatte borgere i centeret. Konkret er der lavet en oversigt til medarbejdere, som skal bidrage til at medarbejdere kan formidle viden om sundhedstilbud til de borgere, som de er i kontakt med. Der er i centeret sundhedstilbud som blandt andet sundhedssamtaler, sygepleje, forebyggelse af blodbårn smitte, prævention. Der er desuden nedsat en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere og ledere. Arbejdsgruppen skal i efteråret 2019 arbejde med at belyse sundhedsindsatser for socialt udsatte, afklare behov for nye tiltag samt komme med forslag til mulige udviklings tiltag.

Derudover tilbyder centeret i perioden 2019-2020 som noget nyt temaformiddage for substitutionsbrugere som en del af centerets aftale med byrådet. Der er planlagt temaformiddage om forskellige temaer. Temaformiddage om medicintilskud, mindfulness og sund kost understøtter, at nogle af de mest udsatte borgere styrker deres sundhedstilstand.

Ydermere har sundhedsområdet og socialområdet i Randers Kommune fået støtte til et projekt om tidlig opsporing af mennesker med høj risiko for at have eller udvikle type 2-diabetes. Der laves screening for type 2-diabetes blandt borgere som socialområdet er i kontakt med i Center for Socialt Udsatte og Center for Psykiatri. Der forventes opstart af screening fra november 2019.

Opsamling på effekter af indsatsen

De mange indsatser i plan for udsatteområdet skulle gerne føre til bedre indsatser for de berørte borgere. Derfor vedlægges den aktuelle status på effektmålene på udsatteområdet (Se bilag 1).

Tine Horn, centerleder i Center for Socialt Udsatte, deltager under behandlingen af punktet.

Økonomi

Implementeringen af plan for udsatteområdet 2018-2021 sker inden for gældende budgetter for de involverede aktører på udsatteområdet.

Videre proces

Forvaltningen vil efter behandlingen på socialudvalgsmødet orientere Udsatterådet og Handicaprådet om status på implementering af plan for udsatteområdet.

Forvaltningen vil årligt forelægge en status til socialudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Status på mål vedrørende implementering af plan for udsatteområdet

Punkt 88: Rusmiddelbehandling til unge i Randers

27.00.00-G01-35-19

Resume

I sagen orienteres om rusmiddelcenterets behandlingstilbud til de unge, og om udviklingen i antallet af unge der er i behandling for et misbrug. Rusmiddelcentret oplever en stigning i antallet af unge borgere, der er i behandling for kokainmisbrug. Antallet af unge der har et hashmisbrug er dog langt højere. I 2018 var i alt 5 unge i behandling for kokainmisbrug og 52 unge i behandling for hashmisbrug. I 2019 er der på nuværende tidspunkt 13 unge i behandling for kokainmisbrug og 49 unge i behandling for hashmisbrug.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget

1. at orienteringen om rusmiddelbehandling til unge i Randers Kommune tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Tine Horn, centerleder i Center for Socialt Udsatte, deltog under punktet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

På baggrund af en episode i Randers Festuge 2019, hvor 12 unge blev idømt bøder for at tage kokain giver forvaltningen socialudvalget en orientering om rusmiddelbehandlingen til unge i Randers Kommune.

Rusmiddelcentret oplever en stigning i antallet af unge borgere, der er i behandling for kokainmisbrug. Antallet af unge der har et hashmisbrug er dog langt højere. I 2018 var i alt 5 unge i behandling for kokainmisbrug og 52 unge i behandling for hashmisbrug. I 2019 er der på nuværende tidspunkt 13 unge i behandling for kokainmisbrug og 49 unge i behandling for hashmisbrug. Det fremgår af tabel 1 at der ultimo august 2019 er 7 flere unge i behandling for brug af rusmidler end det samlede antal der var i behandling i 2018.

Tabel 1 Antal unge (15-25 år) i behandling for brug af rusmidler i 2018 og 2019 samt deres hovedstof

Rusmiddel	Antal borgere i behandling 2018	Antal borgere i behandling 2019 i perioden 1. jan 2019 - 28. august 2019
Hash	52	49
Amfetamin		1
Andre opiater	3	2
Uoplyst	4	5
Ikke udfyldt SMDB (Stofmisbrugsdatabasen)	5	
Opløsningsmidler	1	
Stoffri seneste måned ved indskrivning	3	12
Benzodiazepiner	1	
Kokain	5	13
Illegal Heroin	1	
Ialt indskrevne i behandling	75	82
Rådgivningsforløb	41	47

Rusmiddelcentrets behandling til unge

Rusmiddelcenter Randers' behandling af unge med et forbrug af rusmidler er baseret på den såkaldte MOVE metode. Med MOVE metoden arbejder behandlerne både på selve misbruget hos den unge samtidig med, at der fokuseres på at styrke den unges ressourcer og på at reducere psykiske, fysiske og sociale barrierer for herved at begrænse eller helt ophøre med brugen af rusmidler.

Metoden bygger på et tidsafgrænset og struktureret samtaleforløb, som består af en screeningsamtale, 12 ugentlige behandlingssamtaler og en opfølgende behandling over seks måneder. De centrale samtaleteknikker i metoden er den motiverende samtale og kognitiv adfærdsterapi. Desuden er målarbejde centralt i MOVE, og den unges mål og målopnåelse er et fast tema i alle samtaler.

Foruden samtaleteknikkerne og arbejdet med mål består MOVE af en række strukturelle behandlingselementer, såsom gavekort for fremmøde, sms-påmindelser, skriftlige statusbreve og behandlingsplaner, systematisk udredning, faste dagsordner og hjemmeopgaver til de unge.

Målgruppen for MOVE er unge (15-25 år), der har et behandlingskrævende brug af stoffer, og som er i målgruppen for ambulans stofmisbrugsbehandling.

Socialstyrelsen anbefaler kommunerne at anvende MOVE metoden i misbrugsbehandlingen af unge. Seneste forskning har vist, at op mod halvdelen af de unge, som modtager behandlingen, bliver stoffrie, hvilket også gør sig gældende hos Rusmiddelcenteret i Randers.

I den forebyggende indsats har Rusmiddelcenter Randers en række fremskudte indsatser blandt andet på ungdomsuddannelserne. Rusmiddelcenteret har desuden tilknyttet en medarbejder på Parat Til Uddannelse (PTU), som er et tilbud jobcenteret giver til unge på uddannelseshjælp, der giver de unge forebyggende rådgivning om misbrug.

Afslutningsvist skal det nævnes at Rusmiddelcenter Randers ikke er i kontakt med og har kendskab til alle borgere i Randers kommune, der har et misbrugsproblem. Rusmiddelcenter Randers har primært kendskab til den gruppe borgere, der er i behandling for deres misbrug. Andre afdelinger i Randers Kommune og andre myndigheder kan også have kontakt til borgere med et misbrug. Det kan for eksempel være medarbejdere fra Familieafdelingen i Børn og Skole, politiet og Kriminalforsorgen.

Leder af Center for Social Udsatte, Tine Horn, deltager på mødet under punktet.

Økonomi

Ingen

Punkt 89: Orientering om budget 2020 og de styringsmæssige udfordringer på socialområdet

27.00.00-000-2-19

Resume

Socialudvalget drøftede på udvalgsmødet den 27. maj 2019 budget 2020-2023, herunder mål for perioden og ønsker til de politiske forhandlinger om budget 2020-2023.

I sagen præsenteres en foreløbig status for budget 2020-2023 og der redegøres for en række styringsmæssige udfordringer på området, herunder særligt dyre enkeltsager.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Kasper Fuhr Christensen og Rosa Lykke Yde bemærkede følgende: Det fremlagte giver anledning til, at socialområdet tilføres flere midler, således der tages hensyn til befolkningsudviklingen, herunder især en stigende andel borgere med handicap eller særlige behov. Området bør løftes og holdes fri for flere forringelser og nedskæringer.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Socialudvalget drøftede på udvalgsmødet den 27. maj 2019 følgende punkter vedr. budget 2020-2023:

- Budgettet for perioden 2020-2023 med udgangspunkt i budget 2019-2022
- Mål for 2020-2023 med udgangspunkt i de nationale mål samt de lokale strategier og virksomhedsplaner på socialområdet
- Evt. forslag som socialudvalget ønsker skal indgå i de politiske forhandlinger om budget 2020-2023.

Det blev på mødet aftalt, at forvaltningen til udvalgsmødet den 23. september 2019 præsenterer en foreløbig status for budget 2020-2023.

Status for budget 2020-2023

I budget 2020-2023 er afsat tre puljer til senere udmøntning. Heraf berører to af puljerne socialudvalgets område: Puljen "Ingen prisfremskrivning i 2020" og puljen vedr. "Effektiviseringsbidrag på 0,5 % årligt".

Med hensyn til puljen "Ingen prisfremskrivning" blev det som en del af budgettet for 2017-2020 besluttet, at der for årene 2018-2020 ikke gennemføres prisfremskrivning af budgetterne til varekøb og tjenesteydelser. Beløbet svarer til ca. 9 mio. kr. pr. år til og med 2020. Socialudvalgets andel udgør ca. 1,5 mio. kr. årligt.

I forhold til den anden pulje "Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP) blev det i budget 2019-2022 besluttet at indarbejde en forudsætning om årlige effektiviseringer og besparelser på 20 mio. kr., svarende til 0,5 % årligt. På socialudvalgets område medførte effektiviseringen i 2019 en budgetreduktion på 2,6 mio. kr., og for den del af administrationen, som henhører under beskæftigelsesudvalgets og socialudvalgets område, udgjorde besparelsen ca. 0,4 mio. kr. (se evt. sag nr. 153 på socialudvalgets møde den 26. november 2018).

Demografi

I forbindelse med budget 2019-22 blev det besluttet, at de beregnede demografibeløb fortsat skal indarbejdes i kommunens basisbudget, men at beløbene i første omgang skulle placeres på en central konto under økonomiudvalget og udmøntes herfra til de respektive fagområder i forbindelse med de politiske drøftelser om budgettet.

Nedenstående tabel viser de beløb, der indtil videre er placeret centralt og som vil blive udmøntet senere:

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Efterregulering	4,0	4,0	4,0	4,0
Demografi, social (basisbudget 20-23)	1,0	1,7	2,9	3,9
I alt	5,0	5,8	6,9	7,9

Regeringen og KL har den 6. september 2019 indgået aftale om den kommunale økonomi for 2020. Som den del af aftalen er der givet et løft på servicerammen på 1,7 mia. kr. til det demografiske pres i kommunerne (29 mio. kr. for Randers Kommune). Af aftalen fremgår det at "Løftet skal dække alle områder med demografisk pres - herunder også det specialiserede socialområde." Hertil fremgår det af aftalen, at MEP-programmet afskaffes hvilket betyder at kommunernes serviceudgifter ikke længere reduceres med 0,5 mia. kr. pr. år. Der er således tale om et løft på 0,5 mia. kr., der i udgangspunktet svarer til en årlig forbedring på 8,5 mio. kr. årligt for Randers Kommune. I aftalen fastlægges herudover en række poster af betydning for basisbudgettet bl.a. nye pris- og lønskøn, kompensation for lovændringer og fastlæggelse af servicerammen. De samlede konsekvenser af aftalen er endnu ikke opgjort, idet det bagvedliggende talmateriale først forventes at foreligge hen over de kommende uger.

Styringsmæssige udfordringer

Socialområdets samlede driftsresultat på serviceudgifter i 2019 pr. 31. maj 2019 viser et mindreforbrug på ca. 5 mio. kr. Den oparbejdede gæld fra tidligere år udgjorde ved regnskab 2018 ca. 29,5 mio. kr. Gælden forventes således at være 24,5 mio. kr. ved indgangen af 2020. I det forventede driftsresultat er der ikke indregnet buffere til at imødegå stigende udgifter ved tilgang af nye dyre sager på området.

Der blev i 2018 vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet med det formål at genoprette den økonomiske balance på området i løbet af de kommende år. Arbejdet med handleplanen har bidraget til det forbedrede driftsresultat i 2019, som indebærer, at socialområdet kan påbegynde afviklingen af gælden fra tidligere år. Herved kan socialområdet, under forudsætning af at den økonomiske opbremsning fortsætter, forventes at have afviklet gælden i løbet af 2021/22.

Den økonomiske situation på socialområdet skal bl.a. ses i sammenhæng med en række styringsmæssige udfordringer på landsplan, som medfører stigende udgifter på området. Udfordringerne er beskrevet uddybende i det vedlagte notat fra 6-byerne, men hovedpunkterne er beskrevet nedenfor, suppleret med Randers-tal:

Der er sket en stigning med flere unge og voksne med psykiske diagnoser. Borgerne, som kræver en indsats i den kommunale socialpsykiatri, bliver udskrevet tidligere i de regionale behandlingsforløb og kræver større støttebehov, fx. hvor der er behov for opsyn hele døgnet, at de er udadreagerende og til fare for sig selv og/eller andre.

De nye særlige pladser i psykiatrien medfører en merudgift for kommunerne, idet bloktilskuddet kun delvist dækker kommunernes udgifter på området. Udfordringerne hermed forstærkes af, at borgerne kun opholder sig på pladserne i en kortere periode, hvorfor det i nogle tilfælde er nødvendigt at fastholde borgernes kommunale tilbud, mens borgerne er indlagt. I disse tilfælde har kommunerne en dobbeltudgift. For Randers Kommune anslås udgiften til de særlige pladser i 2019 at være på 3,9 mio. kr. heraf 1,6 mio. kr. i objektiv finansiering for tomme pladser.

Flere domfældte borgere i botilbud. Det kan fx være sager, hvor en borger vurderes at skulle afsone resten af straffen i et botilbud. Der er ofte behov for meget opsyn og massiv pædagogisk støtte til at få struktur og positivt indhold i dagligdagen.

Et voksende antal borgere med udviklingshæmning og dom, hvor udgifter for domsfældte alene afholdes af kommunerne, f.eks. ifm. fælles kommunal finansiering af pladser på Kofødsminde, hvor der forventes en udgift på 3,7 mio. kr. i 2019. Samtidig har kommunerne uden varsel modtaget en efterregning vedr.

Kofoedsminde for 2018, som for Randers Kommune beløb sig til 0,7 mio. kr. Udgiftsudviklingen på området 2016-2018 fremgår af følgende tabel:

	2016	2017	2018	2019
Udgift	1.936.882	2.043.031	2.279.026	3.667.088
Efterregulering			683.924	
I alt	1.936.882	2.043.031	2.962.950	3.667.088

Flere borgere med behov for støtte på voksenhandicapområdet, fx. er der flere borgere som efter endt behandling på Hammel Neurocenter har behov for et botilbud og dagtilbud i kommunalt regi. Denne type sager opstår pludseligt, hvilket indebærer, at det er vanskeligt at styre udgifterne på området. Udgifterne til botilbud og dagtilbud til denne målgruppe nåede et højdepunkt i 2018 svarende til ca. 5,4 mio. kr. Selvom udgifterne siden er faldet til ca. 3,2 mio. kr. er de stadig ca. 1 mio. kr. højere end niveauet i 2017.

	2017	2018	2019
Udgift	2.215.913	5.457.263	3.327.234

Der ses et stigende antal elever i særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), som unge under 25 år har et retskrav på, hvis de ikke kan gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Antallet er steget fra 82 elever i 2016 til 109 elever i 2019 og udgifterne er tilsvarende steget fra 13,6 mio. kr. i 2016 til 17,4 mio. kr. i 2019.

	2016	2017	2018	2019
Antal personer	82	91	98	109
Udgift	13.597.835	14.846.401	15.660.762	17.351.981

Flere borgere med kombinerede diagnoser (f.eks. kombineret autisme og ADHD) eller fysisk handicap kombineret med psykisk eller somatisk sygdom.

Hertil ses en generel udfordring ift. kommunernes mulighed for at styre økonomien på områder uden forudgående visitation, hvilket f.eks. gælder i forhold til finansiering af forsorgshjemstilbud efter servicelovens § 110.

Udviklingen afspejler sig bl.a. i, at antallet af særligt dyre sager på området er hastigt stigende. I 2016 var der 86 sager over 1 mio. kr. hvor der i 2019 er 109 sager. Den antalsmæssige stigning afspejler sig også i udgifterne på området, som fra 2016 til 2019 er steget fra 119 mio. kr. til 152 mio. kr. 2019 (løbende priser). Forvaltningen fremlægger på udvalgmøde 2-3 eksempler på, hvordan sådanne sager ser ud og hvordan de kommer til området.

Dyre sager på socialområdet 2016 - 2019				
Løbende priser	2016	2017	2018	2019
Antal 1-2 mio. kr.	80	86	91	103
Antal 2-3 mio. kr.	5	9	8	4
Antal over 3 mio. kr.	1		1	2
Antal i alt over 1 mio. kr.	86	95	100	109
I alt sager over 1 mio. kr.	119.350.022	133.162.899	139.645.621	151.988.656

Som det fremgår af vedlagte brev har 6-byerne rejst problemstillingerne overfor KL og ministeriet.

Tidsplan

Der er aftalt følgende proces for budget 2020-2023 i efteråret 2019.

Dato	Aktivitet
Primo september	Regeringsaftalen forventes at foreligge
4. oktober	Materiale til budgetseminar og 1. behandlingen udsendes
9. oktober	Budgetseminar kl. 8.30-15.00
9. oktober - efter seminaret	1. behandling i ØU kl. 15.00
10. oktober	1. behandling i BY kl. 16.00
10. oktober - formiddag	Orientering af MED
10. oktober - 24. oktober	Høringsperiode
21. oktober + 22. oktober	Budgetaftaledrøftelser
24. oktober	Borgmestermøde i KL
26. oktober kl. 12	Frist for ændringsforslag
30. oktober	Materiale til 2. behandlingen udsendes
1. november	2. behandling i ØU kl. 9.00
4. november	2. behandling i BY kl. 16.00

Økonomi

Økonomi fremgår af sagsfremstillingen.

Bilag

6-by-ny-noegletal-revideret-20juni

Opsummerende notat inkl. tidligere henvendelser til KL og ministre samt udvalgsmedlemmer

Jan Kjeldmanns oplæg for socialudvalget den 23. september 2019

Punkt 90: Spørgsmål vedr. Mellerup Skolehjem

00.01.00-P05-13-19

Resume

Kasper Fuhr Christensen, Velfærdslisten, har i mail af 4. september 2019 til byrådet og direktionen stillet en række spørgsmål vedrørende Mellerup Skolehjem. Forvaltningens svar fremgår af vedlagte notat.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Anne E. Hegelund, centerleder i Center for Børnehandicap og Autisme, og Lotte Ulbjerg, bostedsleder af Specialindsats for Børn og Unge - Mellerup, deltog under punktet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Kasper Fuhr Christensen, Velfærdslisten, har i mail af 4. september 2019 til byrådet og direktionen sendt følgende:

"Til socialudvalgsformand Rosa Lykke Yde

Følgende bedes sat på dagsordenen for førstkommende møde i socialudvalget:

På baggrund af flere henvendelser stilles følgende spørgsmål vedrørende Mellerup Skolehjem:

1. Udskiftningen i medarbejderstaben i de seneste fire år og årsagerne hertil bedes oplyst
2. Forbruget af vikarer i de seneste fire år bedes oplyst
3. Medarbejderstabens uddannelses- og erfaringsmæssige baggrund bedes oplyst
4. Er der i løbet af de seneste fire år sket nogen normeringsmæssige ændringer?
5. Hvad er de aktuelle normeringer for de forskellige grupper af børn og unge?
6. Finder forvaltningen, at kvaliteten af madpakkerne er tilfredsstillende?
7. Hvem smører madpakkerne?

Spørgsmålene bedes besvaret skriftligt og enkeltvist."

Forvaltningens svar fremgår af vedlagte notat.

Økonomi

Ingen

Bilag

Notat vedr Mellerup Skolehjem

Punkt 91: Lukket

27.66.00-P05-1-19

Punkt 92: Tilsyn med socialområdets tilbud

00.00.00-A00-21-18

Resume

Der bliver løbende ført tilsyn med tilbuddene på socialområdet i Randers Kommune. Forvaltningen giver to gange om året socialudvalget en orientering om resultaterne af tilsynsbesøgene de seneste halve år. Socialudvalget gives hermed en orientering om 9 tilsynsbesøg, som er foretaget i perioden fra marts 2019 til august 2019.

Alle tilbuddene opnår minimum 4,0 i gennemsnitlig score på tværs af de forskellige temaer. Samlet set er dette en høj score, som ligger over middel, og som indikerer, at tilbuddene lever op til tilsynets kriterier og dermed, at tilbuddene drives på velfungerende vis.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I Randers Kommune bliver der løbende ført tilsyn med tilbuddene på socialområdet. Alt efter hvilken type tilbud, der er tale om, bliver der ført tilsyn af henholdsvis Socialtilsyn Midt, revisionsfirmaet BDO og Børn og Skole i Randers Kommune. Formålet med tilsynene er at sikre, at borgerne i Randers Kommune ydes en indsats, der er i overensstemmelse med formålet for offentlige og private tilbud blandt andet efter lov om social service.

Forvaltningen giver to gange om året socialudvalget en orientering om tilsynsbesøgene foretaget det seneste halve år. Sidst socialudvalget fik en orientering var på udvalgsmødet den 11. marts 2019 (sag nr. 25) vedrørende tilsyn foretaget i perioden fra juli 2018 til februar 2019. Fra marts 2019 til august 2019 er der gennemført tilsynsbesøg på 9 forskellige tilbud på socialområdet i Randers Kommune foretaget af Socialtilsyn Midt og BDO. Børn og Skole har ikke foretaget nogen tilsyn i den givne periode. I vedlagte bilag er der et samlet overblik over, hvilke tilbud, der har haft tilsynsbesøg, og hvordan de er blevet bedømt. Endvidere fremgår det, hvordan de blev bedømt ved forrige tilsynsbesøg.

Hovedkonklusionerne fra tilsynsrapporterne er offentliggjort på www.tilbudsportalen.dk, hvor det enkelte tilbud kan søges frem. Forvaltningen henviser desuden til det lukkede punkt på dagens møde, hvor tilsynsrapporterne fra både BDO og Socialtilsyn Midt, af hensyn til personhenførbare oplysninger, fremgår i deres fulde længde. I det lukkede punkt fremgår 10 bilag. Ét af bilagene er en afgørelse fra Socialtilsyn Midt om udstedelse af gennemførelsespåbud vedrørende kompetenceudvikling i regler om magtanvendelser på Specialindsats for Børn og Unge - Møllerup. Socialudvalget blev orienteret om påbuddet per mail den 4. juli 2019 og fik en kort orientering om sagen på udvalgsmødet den 26. august 2019. De øvrige 9 bilag i det lukkede punkt er tilsynsrapporterne.

Hvordan bedømmes tilbuddene?

Socialtilsyn Midt's bedømmelse af kvaliteten foretages med udgangspunkt i en kvalitetsmodel, der består af syv temaer:

1. Uddannelse og beskæftigelse
2. Selvstændighed og relationer
3. Målgruppe, metoder og resultater
4. Sundhed og trivsel
5. Organisation og ledelse

- 6. Kompetencer
- 7. Fysiske rammer

Der gives en samlet vurdering på en skala fra 1-5, hvor 1 er den laveste score og 5 er den højeste. BDO's tilsynskoncept bedømmer tilbuddene ud fra en række temaer, som indholdsmæssigt ligger tæt op ad Socialtilsyn Midt's temaer. I bilag 1 fremgår scorerne på hvert tema og gennemsnitsscorerne, som Socialtilsyn Midt og BDO har bedømt tilbuddene til.

Opsummering af tilsynene

Alle tilbuddene opnår minimum 4,0 i gennemsnitlig score på tværs af de forskellige temaer. Samlet set er dette en høj score, som ligger over middel, og som indikerer, at tilbuddene lever op til tilsynets kriterier og dermed, at tilbuddene drives på velfungerende vis. Forvaltningen vurderer, at det vidner om tilbud, som på tværs af typer og målgrupper formår at opretholde en solid drift af høj faglig kvalitet, samtidig med at der fortsat sker faglig og organisatorisk udvikling i form af f.eks. implementering af Handicapplan, Psykiatriplan, Plan for Udsatteområdet, virksomhedsplaner, faglige metoder i form af f.eks. Motiverende Interview (M.I.) med videre.

Forvaltningen deler generelt tilsynenes bemærkninger og betragtninger i de konkrete tilsynsrapporter. Forvaltningen drøfter desuden på årlige dialogmøder med de forskellige tilsyn den generelle kvalitet af tilsynsbesøgene og tilsynsrapporterne.

Der er en række forhold i de aktuelle tilsynsrapporter, som forvaltningen ønsker at knytte bemærkninger til. Det drejer sig om gennemførelsespåbud til SIBUM, trivsel på Støttecentre Psykiatri samt temaet uddannelse og beskæftigelse og opfølgning på opmærksomhedspunkt om magtanvendelse på Bocenter Marienborgvej. Endvidere vil forvaltningen knytte en bemærkning til fysiske rammer og kompetencer samt økonomi på Paderuphus og økonomi på Hjørnestenen.

Gennemførelsespåbud på Specialindsats for Børn og Unge - Mellerup

Socialtilsyn Midt vurderer, at Specialindsats for Børn og Unge - Mellerup samlet set ikke har den fornødne kvalitet, idet tilsynet vurderer, at tilbuddet mangler en forebyggende indsats i forhold til magtanvendelser. Tilsynet fastslår, at medarbejderne ikke har det fornødne kendskab til og opdateret viden om reglerne i forhold til magtanvendelser. Specialindsats for Børn og Unge - Mellerup scorer af denne grund 3 på temaet "kompetencer", hvilket svarer til middel grad. Forholdet omkring magtanvendelser er også nævnt under temaet "sundhed og trivsel" samt "organisation og ledelse". Socialtilsynet har på baggrund af forholdet omkring magtanvendelser den 3. juli 2019 udstedt påbud om, at tilbuddets ledelse og medarbejdere skal gennemføre kompetenceudvikling i reglerne om magtanvendelse for børn og unge.

Tilbuddet har efterfølgende udarbejdet en ny procedure for håndtering af magtanvendelser på leder- og medarbejderniveau. Derudover vil både faste og midlertidige medarbejdere samt løst ansatte timevikarer modtage undervisning i reglerne om magtanvendelse. Tilbuddet oplyser, at undervisningen er planlagt og bliver afholdt inden den 30. september 2019. For faste og midlertidige medarbejdere er der planlagt et todages kursus om magtanvendelser, mens løst ansatte timevikarer vil modtage undervisning om magtanvendelser hos kommunens egen jurist.

På de øvrige seks temaer scorer Specialindsats for Børn og Unge - Mellerup samlet set 4,4 point, hvilket svarer til vurderingen "i høj grad opfyldt".

Opmærksomhedspunkt vedrørende trivsel på Støttecentre Psykiatri

Socialtilsyn Midt har i den samlede vurdering af kvaliteten på Støttecentre psykiatri opstillet et opmærksomhedspunkt om, at ledelsen skal arbejde målrettet med, at borgernes trivsel ikke påvirkes negativt af andre borgere i centeret. Baggrunden for opmærksomhedspunktet er, at nogle borgere oplever, at de forstyrres af en anden borger, der er urolig om natten. Tilbuddet oplyser, at de efterfølgende har udarbejdet en konkret handleplan for, hvordan de vil håndtere udfordringen omkring borgernes trivsel. Handleplanen er godkendt af tilsynet.

Uddannelse og beskæftigelse samt opfølgning på opmærksomhedspunkt om magtanvendelse på Bocenter Marienborgvej

Bocenter Marienborgvej scorer 3,0 på temaet uddannelse og beskæftigelse, hvilket tilbuddet også scorede ved sidste tilsynsbesøg i 2018. Tilsynet lægger i sin vurdering vægt på, at de borgere på tilbuddet, der har nået en alder, hvor de ikke længere er i beskæftigelse uden for tilbuddet, ikke har tilbud om planlagte og strukturerede aktiviteter i dagtimerne på tilbuddet. Dette gør sig særligt gældende for afdelingen Møllen. På denne baggrund anbefaler tilsynet i et udviklingspunkt, at tilbuddet opstiller mål og delmål omkring aktiviteter for de borgere, der ikke er i eksterne dagtilbud uden for tilbuddet. Bocenter Marienborgvej oplyser, at der er opstillet mål og delmål

for alle borgere på afdelingen Møllen, og at de er bevidste om at tilbyde borgerne aktiviteter i dagtimerne inden for de givne rammer. Tilbuddet oplyser endvidere, at borgerne deltager på koloni og er på endagsture en gang imellem samt at der arbejdes på at samskabe aktiviteter på tværs af afdelingerne i bocenteret.

I forbindelse med forrige tilsyn i 2018 opstillede Socialtilsyn Midt et opmærksomhedspunkt, der henstillede til at ledelsen på Bocenter Marienborgvej skulle sikre, at der blev udarbejdet procedurer for indberetning af magtanvendelser. Tilsynet vurderer, at tilbuddet har arbejdet aktivt med opmærksomhedspunktet, idet der sidenhen er udarbejdet en ny lokal procedure for magtanvendelser. Tilsynet vurderer, at den nye instruks tydeligt beskriver, hvordan en magtanvendelse skal håndteres og følges op på.

Fysiske rammer, kompetencer og økonomi på Paderuphus

Siden forrige tilsyn har Paderuphus foretaget væsentlige ændringer i de fysiske rammer i form af etableringen af 2 selvstændige toværelses lejligheder og en etværelses akutbolig. Socialtilsyn Midt har ved tilsynsbesøget undersøgt de nye fysiske rammer med henblik på godkendelse af ændringerne. Tilsynet vurderer, at ændringerne i de fysiske rammer vil understøtte borgernes udvikling og trivsel fremadrettet.

Paderuphus scorer 3 og dermed middel på temaet kompetencer. Baggrunden for scoren er, at både ledelse og medarbejdere oplyser, at medarbejderne mangler kendskab til autisme og spiseforstyrrelser. Det manglende kendskab betyder, at medarbejderne ikke i tilstrækkelig grad er klædt på til at imødekomme borgere med autisme og spiseforstyrrelser, hvilket blandt andet skyldes, at medarbejderne mangler viden om konkrete handleredskaber i forhold til målgrupperne. Tilsynet anbefaler derfor i et udviklingspunkt, at ledelsen bør sikre opkvalificering af medarbejdernes faglige kompetencer i forhold til autisme og spiseforstyrrelser. Til orientering fremgår det af tilsynsrapporten, at Paderuphus er ved at udarbejde en plan for opkvalificering af medarbejdernes kompetencer. Tilbuddet oplyser, at de har haft to medarbejdere ude på Center for Spiseforstyrrelser til vidensdeling og overværelse af en spisesituation. Ligeledes har tilbuddet haft besøg af en leder fra et tilbud, som er specialiseret i spiseforstyrrelser. Tilbuddet oplyser endvidere, at de har afholdt en temadag om autisme, hvor de fik besøg af en specialist inden for området.

Socialtilsyn Midt konstaterer i forbindelse med tilsynet, at der ikke er sammenhæng mellem budgettet og ledelsens oplysninger. Tilsynet påpeger, at der ikke er sammenhæng mellem budgetterede midler til kompetenceudvikling og ledelsens planer på området. På denne baggrund opfordrer tilsynet tilbuddets ledelse til at sikre, at tilbuddets budgetter fremadrettet er i overensstemmelse med ledelsens forventninger til det kommende års drift. Tilbuddets ledelse oplyser, at de fremadrettet vil indberette budgettallene sammen med den ansvarlige for budgetindberetningen, hvor der vil være særlig opmærksomhed på midlerne til kompetenceudvikling.

Økonomi på Hjørnestenen

Socialtilsynet vurderer, at der ikke er gennemsigtighed i tilbuddets regnskab for 2015, da det ikke er indsendt. Tilsynet bemærker, at tilbuddets regnskab fra og med regnskabsåret 2016 ifølge reglerne skal indsendes til tilsynet. Økonomi og styring, som er ansvarlige for at indsende regnskaberne, oplyser at regnskabet fra 2015 er indsendt indsendt til tilsynet inden den 1. maj 2016 (alle regnskaber indsendes inden den 1. maj hvert år).

Økonomi

Ingen

Videre proces

Efter socialudvalgets behandling af sagen orienteres Handicaprådet og Udsætterådet.

Bilag

Bilag 1 - Oversigt over tilsynenes scoring af tilbuddene med forrige score

Punkt 93: Lukket

00.00.00-A00-21-18

Punkt 94: Lukket

27.60.00-G01-5-19

Punkt 95: Bemyndigelse til at søge om værgemål

27.69.56-A21-1-19

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at afdelingsleder, Mads Andreasen, bemyndiges til at anmode om værgemål og om ændring eller ophævelse af værgemål.

Beslutning

Godkendt.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Familieretshuset kan iværksætte værgemål for personer, der på grund af helbred ikke kan træffe beslutninger om deres økonomi eller deres personlige forhold. Når der iværksættes værgemål for en person, får personen en værge, som handler på vedkommendes vegne i de spørgsmål, der er omfattet af værgemålet.

Anmodning om værgemål kan rejses af den pågældende selv, pårørende eller af en allerede udpeget værge samt af Politidirektøren, Regionsrådet eller byrådet. Familieretshuset tager stilling til anmodningen om værgemål.

Byrådet tiltrådte 12. juni 2017, at socialudvalget og det daværende sundheds- og omsorgsudvalg blev bemyndiget til fremover at træffe beslutning om bemyndigelse til at anmode om værgemål. Socialudvalget har således kompetencen til at bemyndige personer til at anmode om værgemål inden for det sociale område og omsorgsudvalget har kompetencen til at bemyndige personer til at anmode om værgemål inden for sundheds- og omsorgsområdet.

Følgende personer er pt. bemyndiget til at anmode om værgemål:

- Fra Social og Arbejdsmarked: Afdelingsleder Gitte Glargaard, Centerleder Agnete Lund og Centerleder Runa Steinfeldt.

Forvaltningen ønsker, at Mads Andreasen, afdelingsleder i Myndighed for Voksenhandicap, bemyndiges til at anmode om værgemål, da han er nærmeste leder for myndighedsrådgiverne på voksenhandicap-området, som varetager behandlingen i centeret.

Punkt 96: Huslejbudgetter for almene ældre- og plejeboliger 2020

27.45.00-S55-1-19

Resume

Lejerbo har udarbejdet forslag til huslejeændringer for almene ældreboliger på socialudvalgets område i 2020. Socialudvalget skal tage stilling til, om ændringerne kan godkendes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til socialudvalget,

1. at de foreslåede huslejeændringer pr. 1. januar 2020 godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Kasper Fuhr Christensen begærede sagen i byrådet.

Kasper Fuhr Christensen bemærkede følgende: Under henvisning til de høje lejeydelser ønskes en generel drøftelse af det rimelige i, at borgere med handicap, udsatte borgere og andre, der har brug for en ældre- eller plejebolig, tvinges til at betale en meget høj leje. Det anerkendes, at den høje leje sjældent er et problem for førtidspensionister, fordi der gælder særligt gunstige regler for denne gruppe, men den er et problem for andre grupper.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Kommunens administrator Lejerbo har udarbejdet driftsbudgetter for 2020 for hver enkelt boligafdeling ud fra bl.a. regnskab 2018 samt de budgetter, der har ligget til grund for huslejen i 2018.

På byrådsmødet den 26. maj 2008 blev kompetencefordelingen vedrørende støttet boligbyggeri behandlet. Af beslutningen fremgår, at budgetter, hvor den årlige huslejestigning overstiger 25 kr. pr. m², skal godkendes af fagudvalget.

Af vedhæftede bilag fremgår for hver enkelt boligafdeling, nuværende husleje, ny husleje samt ændringer i kr. og procent.

Socialudvalget skal på den baggrund alene tage stilling til huslejestigningen på Bostedet Høvejen.

Bostedet Høvejen får en huslejestigning på 2,4 % svarende til 25,08 kr. pr. m², hvilket giver en huslejestigning på mellem 144 kr. og 153 kr. pr. måned pr. lejlighed. Stigningen skyldes en højere udgift til renholdelse, herunder snerydning, samt afvikling af tidligere års underskud.

Bostedet Høvejen blev taget i brug i november 2012 og underskuddet opstod tilbage i regnskaberne 2013, 2014 og 2015, hvor udgifterne oversteg budgetterne med i alt 200.000 kr. for el og varme på fællesarealerne. Ved budgettering af el og varme på fællesarealerne var der ikke taget tilstrækkeligt hensyn til, at beboerne havde et større behov for el og varme end ved normale almene boliger.

Af de øvrige boligafdelinger stiger Kastaniebo med 1,55 % svarende til 14,71 kr. pr. m². Ladebo stiger med 2,07 % svarende til 15,16 kr. pr. m² og Blommevej stiger med 2,94 % svarende til 21,16 kr. pr. m².

Der er huslejfald på Marienborgvej 17 med 2,59 % svarende til -32,48 kr. pr. m².

Øvrige boligafdelinger har uændret husleje i 2020.

Økonomi

Ingen

Bilag

Huslejeændringer 2020

Punkt 97: Punkter til næste møde

00.22.02-P35-8-17

Beslutning

Drøftet.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Til næste møde den 28. oktober 2019 er der følgende punkter:

Fælles dialogmøde med beskæftigelsesudvalget og Handicaprådet: Status på de 5 initiativer
Orientering om projektet "Bevæg dig for livet Randers"
Status på landserfaringer med sociale obligationer
Status på ACT-team med fokus på hjemløshed
Ankestyrelsens klagestatistik for socialområdet for 1. halvår 2019
Status på socialrådets fokuspunkt "Styrkelse af autismeområdet"
Opdatering af frikommuneforsøg på boligområdet
Kriterier for tildeling af §-18 midler i 2020

Punkt 98: Gensidig orientering

00.22.02-G01-3-17

Beslutning

Forvaltningen orienterede om:

- Projekt JobRus
- tilsagn fra STAR til bedre udslusning og overgang fra STU
- Sindets Dag 10/10-2019
- Konference om udsathed 27/9-2019.

Henrik Leth deltog som stedfortræder for Ellen Petersen.

Katrine Fruelund deltog ikke i sagens behandling.